

בְּתִיאֹבְתָא לְגַבֵּי נֹקְבָא, וְתַמָּן אֲגִלִּיף וְאֶתְצַיֵּיר
 בְּגִוּוֹנָא דִּילִיָּה, וְעֲלִיָּה בְּתִיב (בראשית ה) וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתָו
 בְּצִלְמוֹ וְגוֹ, הֵאֵי אֶתְצַיֵּיר גּוֹ נֹקְבָא, מַה דְּלֵא הָוָה
 הָהוּא קַדְמָאָה, דְּאֶתְצַיֵּיר (ד"א ל"ג ג) הָהוּא קַדְמָאָה
 בְּגִיָּיה בְּמִדְּיָו גּוֹ מִשְׁחָתָא בְּמַה דְּאֶתְמַר.

בְּגִוּוֹנָא דָּא לְתַתָּא. לְתַתָּא מַה בְּתִיב, (בראשית ד)
 וְהָאָדָם יָדַע אֶת חֲוָה אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד
 אֶת קַיִן, שְׂרִיָּאת קוֹף לְאוֹלָדָא, בְּמַעָּהָ, בְּחִילָא
 וְסִיּוּעָא דְּאָדָם לְבַתָּר דְּהָא קַבִּילַת זֹהֲמָא מִגּוֹ הֵאֵי
 קוֹף. וְעַל דָּא לֹא בְּתִיב הָבָא וַיּוֹלֵד, אֶלָּא יָדַע
 וַתַּהַר וַתֵּלֶד, וְנִפְק פְּסוּלַת גּוֹ נֹקְבָא.

וְתוֹסֵף לְלָדַת אֶת אָחִיו אֶת הָבֶל, וּבְהֵאֵי נָמִי לֹא
 בְּתִיב וַיּוֹלֵד, וְאָף עַל גַּב דְּמַסְטְרָא
 דְּדְכּוֹרָא הָוָה. אֲבָל מְקַטְרָנָא תַּשֵּׁשׁ וְתַבַּר חִילִיָּה,

לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ

וְהָאָדָם יָדַע אֶת חֲוָה אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד
 אֶת קַיִן. הַתְּחִילָה לְהוֹלִיד קוֹף בְּמַעֲיָה
 בְּכַח וְסִיּוּעַ שֶׁל אָדָם, אַחַר שֶׁקִּבְּלָה
 זְהֻמָּה מִהַקּוֹף הַזֶּה, וְלִכֵּן לֹא כְּתוּב כִּאֵן
 וַיּוֹלֵד, אֶלָּא יָדַע וַתַּהַר וַתֵּלֶד, וְיִצְאָה
 הַפְּסוּלַת בְּתוֹךְ הַנְּקֵבָה.

וְתוֹסֵף לְלָדַת אֶת אָחִיו אֶת הָבֶל, וּבְזֶה
 גַּם לֹא כְּתוּב וַיּוֹלֵד, וְאָף עַל גַּב שְׂמֻצָּד
 הַזִּכָּר הוּא הִיָּה. אֲבָל הַמְּקַטְרֵג תַּשֵּׁשׁ

לְהִיּוֹת פְּנִים בְּפְנִים, הַדְּמוּת הַזֶּה שֶׁל
 אָדָם נִכְנָסָה בְּתַשׁוּקָה אֲצֵל הַנְּקֵבָה, וְשֵׁם
 נְחֻקְק וְהַצְטִיר כְּמוֹ הַצּוּרָה שֶׁלוֹ, וְעֲלִיו
 כְּתוּב (בראשית ה) וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתָו בְּצִלְמוֹ
 וְגוֹ. זֶה הַצְטִיר בְּתוֹךְ הַנְּקֵבָה מַה שֶׁלֹּא
 הִיָּה אוֹתוֹ הֶרְאִשׁוֹן, שֶׁהַצְטִיר אוֹתוֹ
 רִאשׁוֹן בְּתוֹכוֹ בְּמִדְּיָה בְּתוֹךְ הַמְּדִיָּה,
 כְּמוֹ שְׁנַתְּבָאָר.

כְּמוֹ זֶה לְמַטָּה. מַה כְּתוּב לְמַטָּה? (שם א)

דְּהָא בְּאֵת קוּף שְׂרִיאוֹ (דף קס"ח ע"א) אֲתוּוֹן לְאוּלְדָא.

בֵּינָן דְּאֲתַבְרִיר פְּסוּלָת, שְׂרִיאוֹ אֲתוּוֹן לְאוּלְדָא
מִרְזָא דְּאֵת ש"ת. תְּקוּנָא דְּכַר וְנוֹקְבָא.
בְּאֵסְתַּכְמוּתָא בְּחָדָא. וְכַדִּין כְּתִיב וַיֹּלֶד בְּדַמּוּתוֹ
בְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֵת שְׁמוֹ שֵׁת, וְלֹא כְּתִיב
וַתִּקְרָא. וַיִּקְרָא אִיהוּ, וְלֹא אִיהִי. אִיהוּ קָרָא
שְׁמִיהָ שֵׁת, תְּקוּנָא דְּכַר וְנוֹקְבָא בְּחָדָא, דְּהוּוּ
בְּאֵסְתַּכְמוּתָא חָדָא.

תוֹ אֲתַגְלַגְלוּ אֲתוּוֹן, וְאֲחֵדְרוּ לְאוּלְדָא אֶלְף דְּאָדָם,
וְאִינוֹן אֲתוּוֹן בְּאֲתַר דְּאִיהוּ סִיּוּם שְׁמִיָּה. וּמֵאֵן
אִיהוּ. נ', וְלְבַתָּר ו' לָא ה', דְּהָא אֲתַעְדִּיאַת (נ"א
אֲתַיִלִידָת) בְּהַבְּל. בְּנִין כְּדָ נָטִיל אֵת אַחְרָא אַבְתְּרִיָּה
ו', סִיּוּם בְּשִׁירוּתָא דְּשֵׁת ש', וְאֶקְרִי אֲנוּשׁ.

אֲנוּשׁ מָה בֵּין שְׁמָא דָּא לְשְׁמָא דְּאָדָם. אֶלְף

לשון הקודש

זְכַר וּנְקֵבָה בְּאֲחָד שְׁהִיּוּ בְּהַסְפָּמָה אַחַת.
עוֹד הִתְגַּלְגְּלוּ הָאוֹתִיּוֹת, וְחֹזְרוּ לְהוֹלִיד
אֶלְף שֶׁל אָדָם, וְהֵם אוֹתִיּוֹת בְּמִקּוֹם
שֶׁהוּא הַסִּיּוּם שֶׁל שְׁמוֹ, וּמִיָּהוּ? נ'. וְאַחַר
כֵּן ו' וְלֹא ה', שְׁהִיּוּ הִתְעַבְּרָה (הוֹלִידָה)
בְּהַבְּל. וְלִכֵּן נָטִיל אוֹת אַחֲרַת אַחְרֵיּוֹ ו',
סִיּוּם בְּרֵאשִׁית שֶׁל שֵׁת ש', וּנְקֵרָא אֲנוּשׁ.
אֲנוּשׁ, מָה בֵּין הַשֵּׁם הַזֶּה לְשֵׁם שֶׁל

וְשֶׁבַר אֵת כַּחוֹ, שְׁהִיּוּ בְּאוֹת קוּף
הִתְחִילוּ הָאוֹתִיּוֹת לְהוֹלִיד.
בֵּינָן שְׁנַבְרָרָה הַפְּסֻלָת, הִתְחִילוּ
הָאוֹתִיּוֹת לְהוֹלִיד מִפּוֹד הָאוֹת ש"ת תְּקוּן
שֶׁל זְכַר וּנְקֵבָה בְּהַסְפָּמָה בְּאֲחָד. וְאִזּוֹ
כְּתוּב, וַיֹּלֶד בְּדַמּוּתוֹ בְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֵת
שְׁמוֹ שֵׁת, וְלֹא כְּתוּב וַתִּקְרָא. וַיִּקְרָא
הוּא, וְלֹא הִיא. הוּא קָרָא שְׁמוֹ שֵׁת. תְּקוּן

אָנוּשׁ לֹא אִיהוּ בְּתַקְפָּא הָוָה, תְּקוּנָא דְקַדְמָאֵי הָוָה,
 (תהלים ח) מָה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ. וּכְתִיב (איוב ז) מָה אָנוּשׁ
 כִּי תִגְדְּלֵנוּ וְגו', וְתַפְקְדֵנוּ לְבִקְרִים לְרַגְעִים תִּבְחַנֵּנוּ.
 וְעַל דָּא כְּתִיב (ישעיה נג) וַיִּי' חָפֵץ דְּכָאוּ הַחֲלִי, תִּבְרִו
 דְּגוּפָא, וְתַקְפָּא דְנִפְשָׁא, אֲזִרִית שֵׁת לְאָנוּשׁ יְרוּתָא
 דְהָוָה לִיָּה לְקַבְלָא. וְאִיהוּ אֲזַף הָכִי אֲזִרִית לְבָנוּ.

תו אֲתַגְלַגְלוּ אֶתְוֹן לְאֶתְקַנָּא עֲקִימָא, וְאֶתְהִדְרוּ
 לְאוֹלָדָא. קִינָן. הַאי תְּקוּנָא דְקִינָן, וְאֶתְתַּקֵּן
 תְּחִוְתִיָּה, וְאֶתְהִדְרוּ אֶתְוֹן לְבִסְמָא עֲלִמָא מִעֲקִימוּ
 דְהָוָה. מַהֲלֵלָאֵל מ' סוּפָא דְאֶתְוֹן דְאָדָם. ה' וּל'
 תְּקוּנָא דְאֶתְוֹן דְהֶבֶל, וּבְגִין דְלֹא הָוָה חֲיִיבָא בְקִינָן,
 לֹא אֶתְחַלְפוּ אֶתְוֹן מִשְׁמִיָּה בְרַ חַד. דְבִאֲתָר ב'
 הָוָה א' לְמַחְוֵי תְּקוּנָא יִתִּיר.

לשון הקודש

וְחִזְרוּ לְהוֹלִיד אֶת קִינָן, זֶה הַתְּקוּן שֶׁל קִינָן
 וְהַתְּתַקֵּן תְּחִינָיו, וְחִזְרוּ הָאוֹתִיּוֹת לְבִשְׁם
 אֶת הָעוֹלָמוֹת מִדְּעַקְמִימוֹת שְׁהִיָּתָה.
 מַהֲלֵלָאֵל, מ' סוּף שֶׁל אוֹתִיּוֹת אָדָם, ה' וּל'
 תְּקוּן שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הֶבֶל, וּמִשּׁוֹם שֶׁלֹּא
 הִרְשִׁיעַ כְּמוֹ קִינָן, לֹא הִתְחַלְפוּ הָאוֹתִיּוֹת
 מִשְׁמוֹ פֶּרֶט לְאַחַת, שֶׁבְּמִקּוֹם ב' הִיָּתָה א'
 לְהִיּוֹת תְּקוּן יוֹתֵר.

אָדָם? אֵלֶּא אָנוּשׁ לֹא הָיָה בְּתַקְפָּא, הוּא
 הָיָה בְּתַקּוּנָם שֶׁל הָרָאשׁוֹנִים, (תהלים ח) מָה
 אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ. וּכְתוּב (איוב ז) מָה אָנוּשׁ
 כִּי תִגְדְּלֵנוּ וְגו', וְתַפְקְדֵנוּ לְבִקְרִים
 לְרַגְעִים תִּבְחַנֵּנוּ. וְעַל זֶה כְּתוּב (ישעיה נג)
 וְהו' חָפֵץ דְּכָאוּ הַחֲלִי, שְׁבֵר הַגּוֹף וְכַח
 הַנֶּפֶשׁ הוֹרִישׁ שֵׁת לְאָנוּשׁ יְרֻשָׁה שְׁהִיָּתָה
 לוֹ לְקַבֵּל. וְאַף הוּא הוֹרִישׁ לְבָנוּ כְּדָ.
 עוֹד הִתְגַּלְגְּלוּ הָאוֹתִיּוֹת לְתַקֵּן אֶת הָעַקְמָ,

עַד הָכֵּא אֶתְבַּסֵּם עַלְמָא, וְאֶתְתַּקֵּן עֶקְיָמָא
 מִשִּׁירוּתָא דְאַנּוּשׁ. בַּר חוּבָא דְאָדָם, דְּלֹא
 אֶתְבַּסֵּם, עַד דְּקִימוּ יִשְׂרָאֵל בְּטוּרָא דְסִינֵי, אֲבָל
 תְּקוּנָא דְעֶקְיָמוּ דְקִינּוּ וְהֶבֶל אֶתְתַּקֵּן וְאֶתְבַּסֵּם, אֲבָל
 עַלְמָא הָוּה בְּצַעְרָא וְעֵצְבוּנָא, עַד דְּאֶתָּא גַח דְכִתְיֹב,
 (בראשית ה) זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂינוּ וּמִעֲצָבוֹן יָדֵינוּ מִן
 הָאָדָמָה אֲשֶׁר אָרְרָה יי'. וְחוּבָא דְאָדָם לֹא אֶתְבַּסֵּם,
 עַד דְּקִימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוּרָא דְסִינֵי, וְקִבְּלוּ
 אוֹרֵייתָא, וְכַד יִשְׂרָאֵל קִבְּלוּ אוֹרֵייתָא, כִּדִּין נִר
 וְאוֹר אֶתְתַּקֵּן כְּתָרָא.

וְהַשְׂתָּא רַבּוּתִי, אֲנָא מִבְּבַל, וּבְרָא דְרַב סַפְרָא
 אֲנָא, וְלֹא זְכִינָא לְאַשְׁתְּמוּדְעָא לְאַפָּא,
 וְאַטְרִידְנָא הָכֵּא, וְדַחִילָנָא, דְהָא יִתְבִּי אֶרְעָא דָּא,
 אִינוּן אֲרִיזוֹן בְּאוֹרֵייתָא, וְשׁוּינָא עָלֵי דְלֹא אִימָא
 מִלִּי דְאוֹרֵייתָא קָמִי בַר נָשׁ, עַד תִּרְיִן יִרְחִין, וְיִזְכָּא

 לשון הקודש

ה'. וְחֵטְאוֹ שֶׁל אָדָם לֹא הִתְבַּשֵּׁם עַד
 שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינֵי וְקִבְּלוּ
 תוֹרָה, וְכַשִּׁי־יִשְׂרָאֵל קִבְּלוּ תוֹרָה, אָזִי הֵנֵר
 וְהָאוֹר הִתְתַּקֵּן כְּאֶחָד.

וְעַכְשָׁיו רַבּוּתִי, אֲנִי מִבְּבַל, וּבְנֵנו שֶׁל רַב
 סַפְרָא אֲנִי, וְלֹא זְכִינִי לְהוֹדֵעַ לְאַבִּי,
 וְנִמְרָדְתִּי לְכָאן וּפְחַדְתִּי, שֶׁהָרִי יוֹשְׁבֵי
 הָאָרֶץ הֵיוּ הֵם אֲרִיזוֹת בְּתוֹרָה, וְקִבְּלֵתִי

עַד כֵּן הִתְבַּשֵּׁם הָעוֹלָם וְהִתְתַּקֵּן הָעָקֶם
 מִהֶרָאשִׁית שֶׁל אֲנוּשׁ, פֶּרֶט לְחֵטְאוֹ שֶׁל
 אָדָם שֶׁלֹּא הִתְבַּשֵּׁם עַד שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל
 בְּהַר סִינֵי. אֲבָל הִתְקוּן שֶׁל הָעֻקְמִימוֹת
 שֶׁל קִינּוּ וְהֶבֶל הִתְתַּקֵּן וְהִתְבַּשֵּׁם, אֲבָל
 הָעוֹלָם הָיָה בְּצַעַר וְעֵצְבוֹן עַד שֶׁבָּא גַח,
 שְׂכֵתוֹב (בראשית ה) זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ
 וּמִעֲצָבוֹן יָדֵינוּ מִן הָאָדָמָה אֲשֶׁר אָרְרָה

דָּא אֶשְׁתְּלִימוּ. וּזְפָאָה חוֹלְקֵי דְאֶתְעַרְעֵתוֹן הָכָא.
 אָרִים רַבִּי יוֹסִי קָלִיָּה וּבְכָה, וְקָמוּ כְּלָחוּ וּנְשָׁקוּהוּ
 בְּרִישֵׁיהּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי זְפָאָה חוֹלְקָנָא דְזִכְיָנָא
 בְּהַאי אֲרָחָא, לְמִשְׁמַע מְלִי דְעַתִּיק יוֹמִין מְפּוּמָּה,
 מַה דְּלֹא זְכִינָן לְמִשְׁמַע עַד הַשְּׁתָּא.

יְתִיבוּ כְּלָחוּ, אָמַר לֹון רַבּוּתִי, מִדְּחִמִּנָּא צְעָרָא
 דְּהַאי חָמִי וּבְרִתִּיהּ, דְּדַחְקִי וּמְצַטְעָרִי
 בְּנַפְשִׁיהוּ, דְּלֹא יְדַעְנָא בְּרַפְתּוֹ מִזֹּנָא. אֲמִינָא לֹון,
 דְּעַד דְּאֲנִדַּע בְּרַפְתּוֹ מִזֹּנָא, לָא אֶתְחַפֵּר בְּאַנְתְּתִי,
 כְּאֲרַח כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, וְאַף עַל גַּב דְּיִכְיָלָנָא
 לְשִׁמְשָׂא בְּהַ בְּלֹא חוֹבָה, לָא בְּעִינָא לְמַעְבַּר עַל
 דְּעַתִּיָּהוּ, הוֹאִיל וְלֹא הוֹינָא יְכִיל לְמִימַר מְדִי, עַד
 תְּרִין יַרְחִין. תְּרוּ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֵיָּא וְחִמּוּי
 וּבְרִתִּיהּ, וּבְכוּ מוֹסְגִיָּאוּ תְּרוּתָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּמָטוּ

לשון הקודש

מִשְׁרָאִיתִי אֶת הַצֶּעַר שֶׁל חָמִי וּבִתּוֹ
 שֶׁדַּחּוּקִים וּמְצַטְעָרִים בְּנַפְשָׁם שֶׁלֹּא
 יְדַעְתִּי אֶת בְּרַפְתּוֹ הַמְּזוֹן, אֲמַרְתִּי לָהֶם,
 שְׂעַד שְׂאֲדַע אֶת בְּרַפְתּוֹ הַמְּזוֹן לֹא
 אֶתְחַפֵּר עִם אִשְׁתִּי כְּדֶרֶךְ כָּל הָעוֹלָם,
 וְאַף עַל גַּב שְׂיִכְלֹתִי לְשִׁמְשָׂא בְּהַ בְּלִי
 חָמָא, אֵינִי רוֹצֵה לְעַבֵּר עַל דְּעַתְּתָם,
 הוֹאִיל וְלֹא יְכִלְתִּי לומר דְּבַר עַד שְׁנֵי
 חֲדָשִׁים. שְׁמַחוּ רַבִּי חֵיָּא וְרַבִּי יוֹסִי

עָלַי שֶׁלֹּא אָמַר דְּבָרֵי תוֹרָה לְפָנַי אִישׁ
 עַד שְׁנֵי חֲדָשִׁים, וְהַיּוֹם הַזֶּה הֵם נִשְׁלָמוּ.
 אֲשֶׁרֵי חֲלָקִי שְׁנַפְנָשְׁנוּ פֹה. הָרִים רַבִּי
 יוֹסִי אֶת קוֹלוֹ וּבְכָה, וְקָמוּ כְּלָם וּנְשָׁקוּהוּ
 בְּרֵאשׁוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ
 שְׂזִכְיָנוּ כְּדֶרֶךְ הַזֶּה לְשִׁמְעַתְּ דְּבָרֵי עַתִּיק
 הַיָּמִים מְפִידָה, מַה שֶׁלֹּא זְכִינָנוּ לְשִׁמְעַתְּ עַד
 עַכְשָׁיו.

וְיִשְׁבוּ כְּלָם. אָמַר לָהֶם, רַבּוּתִי,

מִיָּד, בֵּינוֹן דִּשְׂרִיאת, אֲנֵהִיר לָן יִמָּא, זַפָּא
חולקנא בארע דא.

פְּתַח הַהוּא רַבֵּיא בְּבִרְכַת מְזוֹנָא וְאָמַר, כְּתוּב
אֶחָד אוֹמֵר (דברים יד) וְאֶכְלֶתָּ לִפְנֵי יי' אֱלֹהֶיךָ,
וְכַתוּב אֶחָד אוֹמֵר (דברים כז) וְשִׂמַּחְתָּ לִפְנֵי יי' אֱלֹהֶיךָ.
הֲנִי קָרְאִי כִּד יִשְׂרָאֵל הוּוּ שְׂרָאן בְּאַרְעָא קְדִישָׁא,
וְאֶתְחַזֵּן קַמִּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּבִי מְקַדְשָׁא, הוּוּ
מִתְקַיְיָמִי. הַשְּׂתָא הֵיךְ מִתְקַיְיָמִי, מָאן יָכִיל לְמִיכַל
לִפְנֵי יי' וְלִמְחַדֵּי לִפְנֵי יי'.

אֱלֵא וְדַאי הָכִי הוּא, בְּקַדְמִיתָא כִּד יְתִיב בַּר נָשׁ
עַל פְּתוּרִיהַ לְמִיכַל, מְבָרַךְ עַל נַחְמָא
הַמוֹצִיא. מָאִי טַעְמָא הַמוֹצִיא, וְלֵא מוֹצִיא, דְּהָא
כְּתִיב (ישעיה מב) בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם, וְלֵא כְּתִיב הַבּוֹרֵא. (ירמיה
ע) עוֹשֶׂה אֶרֶץ, וְלֵא כְּתִיב הָעוֹשֶׂה אֶרֶץ. מָאִי טַעְמָא
הָכֵא הַמוֹצִיא.

לשון הקודש

בְּשִׂישְׂרָאֵל הָיוּ שְׂרוּיִים בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה
וְנִרְאוּ לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבֵית
הַמְּקֻדָּשׁ, הָיוּ מִתְקַיְיָמִים. עֲכָשׁוּ אִיךָ
מִתְקַיְיָמִים? מִי יָכֹל לְאָכַל לִפְנֵי ה'

וְלִשְׂמַח לִפְנֵי ה'?

אֱלֵא וְדַאי כִּךְ הוּא. בְּרֵאשׁוּנָה בְּשִׂישְׁב
אָדָם עַל שְׂלַחְנֵוּ לְאָכַל, מְבָרַךְ עַל הַלֶּחֶם
הַמוֹצִיא. מַה הַטַּעַם הַמוֹצִיא וְלֵא מוֹצִיא,

וְחִמּוּ וּבִתּוּ, וּבְכוּ מְרַב שְׂמַחָה. אָמַר
רַבִּי יוֹסֵי, בְּבִקְשָׁה מְסֻדָּה, בֵּינוֹן שְׁהִתְחַלְתָּ,
הָאֵר לָנוּ אֶת הַיּוֹם. אֲשֶׁרִי חֻלְקֵנוּ בְּדִרְךָ
הוּוּ?

פְּתַח אוֹתוֹ יְלַד בְּבִרְכַת הַמְּזוֹן וְאָמַר,
כְּתוּב אֶחָד אוֹמֵר וְאֶכְלֶתָּ לִפְנֵי ה'
אֱלֹהֶיךָ, וְכַתוּב אֶחָד אוֹמֵר (דברים יד)
וְשִׂמַּחְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ. הַפְּסוּקִים הֶלְלוּ

אֵלֶּא כָּל מַלְיָן דְּאֵינוּן מִרְזָא דְּעֵלְמָא עֵלְאָה
סְתִירָא, אִסְתִּירָא ה' מִתְּפָן, לְאַתְחִזָּא
דְּהָא מִעֵלְמָא גְּנִיזָא וּסְתִירָא אִיהוּ. (דף קס"ח ע"ב) **וְכָל**
מַלְיָן דְּאֵינוּן מִעֵלְמָא תִּתְּאָה דְּאַתְגַּלִּיא יִתִּיר, כְּתִיב
בְּה', דְּכְתִיב, (ישעיה מ) הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר עֲבָאִים (עמוס ה)
הַקּוֹרָא לְמִי הַיּוֹם, פְּלָהוּ מִרְזָא דְּעֵלְמָא תִּתְּאָה
אִיהוּ, וְאִי אֲכַתִּיב בְּשֵׁמָא אִיהוּ בְּה', פְּגוֹן הָאֵל
הַגְּדוֹל, וְהָכָא דְּאִיהוּ בְּאַרְח סְתִיִם (נ"א בְּאַתְגַּלִּיא) **מִרְזָא**
דְּעֵלְמָא תִּתְּאָה אִיהוּ, פִּינוּן דְּמִכְרָךְ בְּר נֶשׁ,
שְׂכִינְתָא אֲתִיא קָמִיה.

וַיְמַח וַיֹּאמֶר וְאֶכְלֶתָּ לִפְנֵי יי' אֱלֹהֶיךָ. הָכָא אֲתַפְּלִיל
לְמַלְלָא בְּמַלְי דְּאוֹרֵייתָא, דְּהָכִי אֲעִטְרִיךָ
הוֹאִיל וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָמִיה, לְקִינְמָא דְּכְתִיב,
זֶה הַשְּׁלֶחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יי'. וְכְתִיב (דברים יד)
וְאֶכְלֶתָּ שָׁם לִפְנֵי יי' אֱלֹהֶיךָ.

לשון הקודש

(מ) הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר עֲבָאִים, (עמוס ט) הַקּוֹרָא לְמִי הַיּוֹם. כָּלֵם הֵם מְסוּד הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן, וְאִם נִכְתְּב בְּשֵׁם הוּא בְּה', כְּמוֹ הָאֵל הַגְּדוֹל. וְכֵאֵן שְׁהוּא בְּרִיךְ נִסְתָּר (בגלוי) מְסוּד הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן הוּא, פִּינוּן שְׂמִכְרָךְ אָדָם, שְׂכִינְהָ בָּאָה לְפָנָיו. וַיְמַח שְׂאֵמֶר וְאֶכְלֶתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ, כֵּאֵן נִכְלָל לְדַבֵּר בְּדַבְרֵי תוֹרָה, שְׂכָךְ

שְׁהָרִי כְּתוּב בּוֹרָא הַשְּׁמַיִם, וְלֹא כְּתוּב הַבוֹרָא. עוֹשֶׂה אֶרֶץ, וְלֹא כְּתוּב עוֹשֶׂה אֶרֶץ. מַה הַפְּעַם כֵּאֵן הַמוֹצִיא? אֵלֶּא כָּל הַדְּבָרִים שְׁהֵם מְסוּד הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן הַנִּסְתָּר, מִסְתַּתְּרַת ה' מִשָּׁם, לְהִרְאוֹת שְׁהָרִי מְעוֹלָם גְּנוּזוּ וְנִסְתָּר הוּא. וְכָל הַדְּבָרִים שְׁהֵם מִהָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן שְׁנִתְּנָלָה יוֹתֵר כְּתוּב בְּה', שְׂכְּתוּב (ישעיה

הוֹאִיל וְקָאִים בַּר נָשׁ קָמִי מְאֲרִיָּה, אֲצַטְרִיךְ נָמִי
לְמִיתָן לְמַסְכְּנֵי, לְמִיתָן לֹוֹן, בְּמָה דְאִיהוּ

יְהִיב לִיָּה לְמִיבַל. (ס"א וּמָאן דְאָכִיל קַמִּיָּה מִלְכָּא קַדִּישָׁא אֲצַטְרִיךְ וּכּו')
בְּמָאן דְאָכִיל קָמִי מִלְכָּא קַדִּישָׁא וְאֲצַטְרִיךְ דִּלְא

יִשְׁתַּבַּח בְּלָעָן עַל פְּתוּרִיָּה, דְהָא בְּלָעָנוּ מִסְטָרָא
אַחְרָא הוּי, וְרוּזָא דָּא (בְּרַאשִׁית כ"ה) הִלְעִיטְנִי נָא, אַרְח

בְּלָעָנוּ, וְהָכִי אֲצַטְרִיךְ לְסְטָרָא אַחְרָא, וּכְתִיב (מִשְׁלֵי יג)
וּבָטָן רִשְׁעִים תִּחְסָר. וְעַל דָּא וְאַכְלַתְּ לִפְנֵי יי'

אֱלֹהֶיךָ כְּתִיב, וְלֹא לִפְנֵי סְטָרָא אַחְרָא. וְאֲצַטְרִיךְ
דִּלְא יִתְעַסֵּק בְּמַלְיָן בְּטַלְיָן, וּבְצַרְכֵי סְעוּדָה (שְׁפִיר)

וְאֲצַטְרִיךְ לְאַתְעַסְקָא בְּמַלְיָן דְאֹרִייתָא, דְהָא כִּד
מַלְיָן דְאֹרִייתָא אֶתְמָרוּ עַל פְּתוּרָא, יְהִיב הַהוּא בַר

נָשׁ תְּקַפָּא לְמְאֲרִיָּה.

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

הַאֲחֵר, וְסוּד זֶה – (בְּרַאשִׁית כ"ה) הִלְעִיטְנִי נָא,
דְּרַךְ בְּלָעָנוּת, וְכֵן צַרִּיךְ לַצַּד הַאֲחֵר,
וּכְתוּב (מִשְׁלֵי יג) וּבָטָן רִשְׁעִים תִּחְסָר. וְעַל
זֶה וְאַכְלַתְּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ כְּתוּב, וְלֹא
לִפְנֵי הַצַּד הַאֲחֵר. וְצַרִּיךְ שְׁלֹא יִתְעַסֵּק
בְּדַבְרִים בְּטַלְיָם וּבְצַרְכֵי סְעוּדָה (שְׁפִיר),
וְצַרִּיךְ לְהִתְעַסֵּק בְּדַבְרֵי תוֹרָה, שְׁהָרִי
בְּשׂוֹדְבְרֵי תוֹרָה נְאֻמִּים עַל שְׁלִחוֹ, נוֹתֵן
אוֹתוֹ הָאָדָם כִּחַ לְרַבּוֹנוּ.

צַרִּיךְ, הוֹאִיל וְהַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לְפָנֶיךָ,
לְקַיֵּם אֶת הַכְּתוּב, (יחזקאל מא) זֶה הַשְּׁלִחוֹן
אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'. וּכְתוּב (דְּבָרִים יד) וְאַכְלַתְּ שֵׁם
לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ.

הוֹאִיל וְעוֹמֵד אָדָם לִפְנֵי רַבּוֹנוּ, צַרִּיךְ
גַּם לְרַחֵם עַל הָעֲנִיִּים, לְתַתּ לָהֶם כְּמוֹ
שֶׁהוּא נָתַן לוֹ לְאָכֹל, (וּמִי שְׂאוּכַל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
הַקּוֹדֶשׁ, צַרִּיךְ) כְּמִי שְׂאוּכַל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
הַקּוֹדֶשׁ, וְצַרִּיךְ שְׁלֹא יִמְעָא בְּלָעָן עַל
שְׁלִחוֹ, שְׁהָרִי בְּלָעָנוּת הִיא מִהַצַּד

וּשְׂמֵחַת לִפְנֵי יי' אֱלֹהֶיךָ, דָּא אִיהוּ בְּכוּם שְׁל
 בְּרָכָה, כַּד בְּרִיךְ בַּר נָשׁ בְּכוּם שְׁל
 בְּרָכָה, אֲצַטְרִיךְ לְמַחְדֵי וּלְאַחְזָא חֲדוּה וְלֹא עֲצִיבו
 כִּלְל, בִּינּוּן דְּנָטִיל בַּר נָשׁ כּוּם שְׁל בְּרָכָה, קִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא קָאִים עַל גַּבִּיה, וְאִיהוּ אֲצַטְרִיךְ
 לְאַעֲטָפָא רִישִׁיה בְּחֲדוּה. וּלְבָרְכָא עַל חֲכוּם בְּמוֹתָב
 תִּלְתָּא, נְבָרְךְ שְׂאֲכַלְנוּ מִשְׁלוּ.

וּבְטוּבו חֲיִינוּ, דָּא אֲצַטְרִיךְ רְעוּתָא לְעִילָא לְגַבִּי
 עֲתִיקָא דְעֲתִיקוּן, וְעַל דָּא אִיהוּ בְּאַרְח
 סְתִים. וּבְטוּבו, וְלֹא מְטוּבו, וּבְטוּבו: דָּא יְמִינָא (ד"א
 זיגה) עֲלָאָה. וּמְטוּבו: דָּא דִּרְגָא אַחְרָא, דְּאֲתִי
 מִסְטָרָא דִּימִינָא, וְאִיהוּ דִּרְגָא לְתַתָּא מִנִּיה, בְּגִין
 דְּבַהֲתוּא טוּב אֲתַבְּנִי עֲלֵמָא, וּבִיה אֲתַזֵּן.

אַמְאִי אֲקָרִי טוּב וְאַמְאִי אֲקָרִי חֶסֶד. טוּב אִיהוּ,
 כַּד כְּלִיל כִּלְא בְּגִינִיה, וְלֹא אֲתַפְּשֵׁט לְנַחֲתָא

לשון הקודש

וּבְטוּבו חֲיִינוּ, זֶה צְרִיךְ רְצוֹן לְמַעְלָה
 אֶל עֲתִיק הָעֲתִיקִים, וְעַל זֶה הִיא בְּדִרְךְ
 נִסְתָּר. וּבְטוּבו, וְלֹא מְטוּבו. וּבְטוּבו, זֶה
 הַיְמִין (מימין) הָעֲלִיוֹן, וּמְטוּבו זֶה דִּרְגָה
 אַחֲרַת שְׂבָאָה מִצַּד הַיְמִין, וְהִיא דִּרְגָה
 לְמַטָּה מִמֶּנּוּ, מִשּׁוּם שְׂבָאוֹתוֹ הַטּוֹב נִבְנְה
 הָעוֹלָם וְבוּ גִזוֹן.

לְמַח נִקְרָא טוּב וְלְמַח נִקְרָא חֶסֶד?

וּשְׂמֵחַת לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ – זוּהִי כּוּם שְׁל
 בְּרָכָה. כְּשֶׁמְבָרַךְ אָדָם בְּכוּם שְׁל בְּרָכָה,
 צְרִיךְ לְשִׂמְח וּלְהִרְאוֹת שְׂמֵחָה וְלֹא עָצֵב
 כִּלְל. בִּינּוּן שְׁנוּטִיל אָדָם כּוּם שְׁל בְּרָכָה,
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹמֵד עַל גַּבוּ, וְהוּא
 צְרִיךְ לְעַטֵּף רֹאשׁוֹ כְּשֶׁמְחָה וּלְבָרַךְ עַל
 הַכּוּם בְּמוֹשֵׁב שְׁלִשָּׁה: נְבָרְךְ שְׂאֲכַלְנוּ
 מִשְׁלוּ.

לְתַתָּא. חֶסֶד כִּד נַחְתָּא לְתַתָּא. וְעָבִיד טִיבּוּ בְּכָל
 בְּרִיּוּן, בְּצַדִּיקֵי וּבְרִשְׁעֵי וְלֹא חַיִּישׁ, וְאַף עַל גַּב
 דְּדַרְגָּא חַד הוּא. מְנַלְן דְּכַתִּיב, (תהלים כג) אֵךְ טוֹב
 וְחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי, אִי טוֹב לָמָּה חֶסֶד, וְאִי חֶסֶד לָמָּה
 טוֹב, דִּהָא בְּחַד סַגִּיא אֵלָא טוֹב כְּלִיל כִּלְא פְּגִינָה,
 וְלֹא אֶתְפְּשֵׁט לְתַתָּא. חֶסֶד נָחִית וְאֶתְפְּשֵׁט לְתַתָּא,
 וְזֵן כִּלְא צַדִּיקֵי וְרִשְׁעֵי בְּחַדָּא.

וְהַכָּא כִּיּוֹן דְּאָמַר וּבְטוֹבוּ חַיִּינוּ, הָדָר וְאָמַר
 חֵזֵן אֶת הָעוֹלָם כְּלוּ בְטוֹבוּ בְּחֶסֶד, הָדָא
 הוּא דְכַתִּיב, (תהלים קלו) נוֹתֵן לֶחֶם לְכָל בֶּשֶׂר כִּי
 לְעוֹלָם חֶסְדּוֹ. וְעַל דָּא חֵזֵן אֶת הַכֹּל, לְצַדִּיקֵי
 וְלְרִשְׁעֵי לְכֹלָא. דָּא אֶקְרִי בְּרַבַּת יָמִין. שְׂמַאל
 לָאו אִיהוּ בְּבְרַבַּת מְזוּנָא. וּבְגִין כִּד שְׂמַאלָא לָא
 תְּסִיעַ לִימִינָא.

לשון הקודש

ומתפשט למטה וזן לכל הצדיקים
 והרשעים באחד.

וכאן, כיון שאמר ובטובו חיינו, חזר
 ואמר, חזן את העולם כלו בטובו בחסד,
 זהו שכתוב (תהלים קלו) נוֹתֵן לֶחֶם לְכָל
 בֶּשֶׂר כִּי לְעוֹלָם חֶסְדּוֹ. ועל זה חזן את
 הכל, לצדיקים ולרשעים, לכל. זה נקרא
 ברבֶּת יָמִין. השמאל אינו בברבֶּת
 המזון, ולכן שמאל לא תסיע לימין.

הטוב הוא כשכולל הכל בתוכו ולא
 מתפשט לרדת למטה. חסד – כשיורד
 למטה ועושה טוב בכל הבריות,
 בצדיקים וברשעים, ולא חושש, ואף על
 גב שדרגה אחת היא. מנין לנו? שכתוב
 (תהלים ג) אֵךְ טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי. אם טוב,
 למה חסד? ואם חסד, למה טוב, שהרי
 באחד מספיק? אלא טוב כולל הכל
 בתוכו, ולא התפשט למטה. חסד יורד

וְדַבֵּיּוֹן דְּבָרִיד בְּרָכָה. יָמִין (ג"א הַיָּמִין), אֲצִטְרִיד לְדַבְּקָא
 אֶרֶץ הַחַיִּים בְּיָמִין, לְאַתְּוָנָא מִתַּפְּסָן,
 וּלְפִרְנָסָא וּלְמִיָּהֵב מְזוּזָא לְכֹלָא, וְעַל דָּא תְּנִינָא
 בְּרַפְתַּת הָאֶרֶץ, וְאַצְטְרִיד לְאַדְפְּרָא בְּהַ בְּרִית וְתוֹרָה,
 עַל בְּרִיתְךָ שְׁחַתְמָתָּ בְּבִשְׂרָנִי, וְעַל תּוֹרְתְךָ
 שְׁלַמְדַתְנִי, לְאַחְזָא דְמַהְהוּא טוֹב אֶתְּוֹן בְּרִית
 וְתוֹרָה, דְּאִיהוּ תְּקוּנָא דְהָאִי טוֹב.

מִכָּאן אֲזִלְפִנָּא, דְנָשִׁים פְּטוּרוֹת מִבְּרַפְתַּת מְזוּזָא
 לְאַפְקָא יְדֵי חוּבָה, דְהָא לִית בְּהוּ תוֹרָה
 וּבְרִית. וְלַחְתוּם עַל הָאֶרֶץ וְעַל הַמְּזוּזָן, הָא
 דְדַבְּקוּתָא בְּחֵדָא בְּחֶסֶד, עַל הָאֶרֶץ דָּא אִיהִי אֶרֶץ
 הַחַיִּים. וְעַל הַמְּזוּזָן דָּא אִיהוּ חֶסֶד, הָא כְּלִילוֹ דָּא
 בְּדָא בְּדַבְּקוּתָא חֵדָא.

אֶתְפִּשְׁטוּתָא דְטוֹב אִיהוּ הוֹדָאָה דְאַקְרִי חֶסֶד,
 וְעַל דָּא אִיהוּ אֹמֵר, נוֹדָה לְךָ, עַל

לשון הקודש

מִכָּאן לְמַדְנֵוּ שְׁנָשִׁים פְּטוּרוֹת מִבְּרַפְתַּת
 הַמְּזוּזָן לְצֵאת יְדֵי חוּבָה, שְׁהֵרִי אִין בְּהוּ
 תוֹרָה וּבְרִית. וְלַחְתוּם עַל הָאֶרֶץ וְעַל
 הַמְּזוּזָן, זֶה שְׁדַבְּקוּתָא בְּאֶחָד בְּחֶסֶד. עַל
 הָאֶרֶץ – זֶהִי אֶרֶץ הַחַיִּים. וְעַל הַמְּזוּזָן –
 זֶהוּ חֶסֶד. הֵרִי כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה בְּדַבְּקוּתָא
 אַחַת.

חֶתְפִּשְׁטוּתָא הַטוֹב הִיא הוֹדָאָה

שְׁפִיּוֹן שְׁבִרְךָ בְּרָכָה, יָמִין (הַיָּמִין), אֶרֶץ
 לְדַבְּקָא אֶת אֶרֶץ הַחַיִּים בְּיָמִין, לְהִיּוֹן
 מִשָּׁם וּלְפִרְנָסָא וְלַחְתוּת מְזוּזָן לְכֹל, וְלִבְנֵי
 הַשְּׁנֵינְיָה בְּרַפְתַּת הָאֶרֶץ, וְצִרִיד לְהַזְכִּיר בְּהַ
 בְּרִית וְתוֹרָה: וְעַל בְּרִיתְךָ שְׁחַתְמָתָּ
 בְּבִשְׂרָנִי, וְעַל תּוֹרְתְךָ שְׁלַמְדַתְנִי.
 לְהִרְאוֹת שְׁמֵאוֹתוֹ טוֹב נִזוֹן בְּרִית וְתוֹרָה,
 שְׁהוּא הַתְּקוּן שֶׁל הַטוֹב הַזֶּה.

כִּדְּ וְעַל כֵּן נִסִּין וְאַתִּין דְּאַתְעָבִידוּ מִסְטָרָא דְטוֹב.
וְאִי תִימָא וְהָא כְּתִיב (תהלים טז) נְעֻמּוֹת בְּיַמִּינִךָ, נְצַח,
הָא אִיהוּ מִסְטָרָא דְיָמִין. לָאו הָכִי, אֶלְא כָּל חַד
וְחַד אַחֲזִי עַל הַהוּא אַתָּר דְּנַפְיָק מִנִּיהּ.

וְאִי תִימָא נְצַח בְּיָמִין, הָא כְּתִיב נְעֻמּוֹת, וְכְתִיב
(שמואל ב כג) וְנָעִים וּמִירוֹת יִשְׂרָאֵל, (ד"א בְּיַמִּינֶךָ נְצַח)

וְדָא שְׂמַאלָא. (דף קט"ט ע"א) וְכָל שְׂמַאלָא אַתְּכַלִּיל בְּרִזָּא
דְיַמִּינָא. אַבְל הוֹדָאָה אוּדִי עַל יַמִּינָא, לְאַחֲזָאָה
דְהָא מִנִּיהּ נַפְקָא, וְדָא פְּשִׁטּוֹ דְטוֹב, דְאַתְפְּשִׁט
בְּאַרְצֵי הַחַיִּים.

כָּאִי טַעְמָא לִית הָכָּא שְׂמַאלָא, בְּגִין דְלִית חוּלְקָא
לְמִסְטָרָא אַחְרָא בְּמִזוּנָא דְיִשְׂרָאֵל. וְאִי אַתְעָר
שְׂמַאלָא, סְטָרָא אַחְרָא יִתְעָר עִמֵּיהּ, וְהָא אִיהוּ זַבִּין
בְּכִרוּתֵיהּ וְחוּלְקִיהּ לְיַעֲקֹב אַבְוֵנָא. וְהָא אֲנִן יְהִיבְנָא

לשון הקודש

נְכַלְל בְּסוּד הַיָּמִין. אַבְל הוֹדָאָה, מוֹדָה
עַל הַיָּמִין, לְהִרְאוֹת שְׁהָרִי מִמֶּנּוּ יֵצֵא, וְזוֹ
הַתְּפִשְׁמוֹת הַטּוֹב שְׁהַתְּפִשְׁט בְּאַרְצֵי
הַחַיִּים.

מָה הַטַּעַם אֵין פֶּאן שְׂמַאלָא? מִשּׁוּם שְׂאִין
לוֹ חֵלֶק לְעַד הָאַחַר בְּמִזוּנָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.
וְאִם מִתְעוֹרֵר שְׂמַאל, יִתְעוֹרֵר עִמּוֹ הַעַד
הָאַחַר, וְהָרִי הוּא מְכַר בְּכוֹרְתוֹ וְחֵלְקוֹ
לְיַעֲקֹב אַבְוֵנּוּ. וְהָרִינוּ גוֹתְנִים לוֹ חֵלְקוֹ

שְׁנִקְרָאת חֶסֶד, וְעַל זֶה הוּא אוֹמֵר גּוֹדָה
לְךָ עַל כֵּן וְעַל כֵּן נִסִּים וְאוֹתוֹת שְׁנַעֲשׂוּ
מִצַּד הַטּוֹב. וְאִם תֹּאמַר, וְהָרִי כְּתוּב
נְעֻמּוֹת בְּיַמִּינֶךָ נְצַח, וְהוּא מִצַּד הַיָּמִין –
לֹא כֵּן, אֶלְא כָּל אַחַד וְאַחַד מִרְאָה עַל
אוֹתוֹ מְקוּם שְׂיֵצֵא מִמֶּנּוּ.

וְאִם תֹּאמַר, נְצַח בְּיָמִין – הָרִי כְּתוּב
נְעֻמּוֹת, וְכְתוּב (שמואל ב כג) וְנָעִים וּמִירוֹת
יִשְׂרָאֵל, (בְּיַמִּינֶךָ נְצַח) וְזֶה שְׂמַאל, וְכָל שְׂמַאל

לִיה חוֹלְקִיה, לְהֵחֳוֹא מְקַטְרְגָא בְּזוּתְמָא דְמִיּוֹן
בְּתַרְאִין, וְאִי לִית זוּתְמָא, הָא חוֹלְקָא דְהֵחֳוֹא
מִיכְלָא, דְקָרִיבּוּ בֵּיה יָדִין.

וְעַל דָּא לִית לִיה חוֹלְקָא בְּהֶדְוֵן. וְהוֹאִיל וְלִית לִיה
חוֹלְקָא בְּהֶדְוֵן, דְהָא נָטַל חוֹלְקִיה, לִית לָן
לְאַתְעָרָא שְׁמַא לָא כָּלֵל. דְלָא יתְעַר מְקַטְרְגָא וְיִטּוּל
תְּרִין חוֹלְקִין, חַד לְתַתָּא, וְחַד לְעֵילָא, כְּפִכּוּר. דְהָא
זָבִין בְּכֵרוּתִיה לְיַעֲקֹב אַבְנָא. חוֹלְקִיה אִיהוּ לְתַתָּא,
וְלִית לִיה לְעֵילָא כְּלוּם. יִשְׂרָאֵל נָטַל לְעֵילָא, וְעִשׂוֹ
נָטַל לְתַתָּא, וְעַל דָּא לָא יתְקַרֵב שְׁמַא לָא כָּלֵל,
בְּבִרְכַת מְזוּזָא.

כִּיּוֹן דְמִתְבָּרְכָא הָא אֶרֶץ הַחַיִּים מְסַטְרָא דִימִינָא,
וּמְקַבֵּל מְזוּזָא, כִּדִּין בְּעֵינֵן רַחֲמִין עַל כָּלָא.
רַחֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמּוֹךְ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם
עִירְךָ וְגו', דְהָא מִתְחֵיב מְזוּזָא וּסְפוּקָא דְאֶרֶץ

לשון הקודש

את בכורתו ליעקב אבינו - חלקו
למטה, ואין לו למעלה כלום. ישראל
נוטלים למעלה, ועשו נוטל למטה, ועל
זה לא יקרב השמאל כלל בכרפת
המזוז.

כיוון שמתברכת ארץ החיים הוא מצד
הימין ומקבלת מזוז, אזי מבקשים
רחמים על הכל. רחם ה' אלהינו על

לאותו מקטרג בזהמה של מים
אחרונים, ואם אין זהמה, הרי חלקו
באותו מאכל שקרבו בו ידים.

ולכן אין לו חלק עמנו. והואיל ואין לו
חלק עמנו, שהרי נוטל חלקו, אין לנו
להעיר השמאל כלל, שלא יתעורר
המקטרג לטל שני חלקים, אחד למטה
ואחד למעלה, כמו בכור. שהרי כבר

הַחַיִּים, נִזְכֵּי בָּהּ אֲנִי וְכִי מִקְדָּשָׁא. דִּיתְבְּנֵי כִי
מִקְדָּשָׁא לְתַתָּא בְּאִינוּן רַחֲמִים.

וּבְשֵׁבֶת דְּלֹא אֲשַׁתְּכַח דִּינָא, לְמַחְזֵי נְצַח וְהוּד
כְּלָל חֲסָדִים, אֹמֵר רְצַח וְהַחֲלִיצֵנוּ
לְמַחְזֵי תְרוּמָתָהּ, (ישעיה נה) חֲסָדֵי דְדוּד הַנְּאֻמָּנִים, וְעַל
דָּא אַל תְּהִי צָרָה וְיִגוֹן וְכוּ', דִּהָא רְצַח וּמוּדִים,
אִינוּן חֲסָדֵי דְדוּד, וְשִׁים שְׁלוֹם דְּקֶאֱמָרְן בְּצִלּוֹתָא,
בְּבִרְכַת עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה
שְׁלוֹם עָלֵינוּ.

הַטּוֹב וְהַמְּטִיב, דְּכֻלָּא אֲתֵי מִסְטָרָא דִּימִינָא, וְלֹא
מִסְטָר שְׂמָאלָא כְּלוּם. מָאן דְּמְבָרַךְ בְּרַכַּת
מְזוּנָא, אִיהוּ נָטִיל בְּרַכָּאן בְּקֶדְמִיתָא מְפֻלְחָה,
וְאִתְבָּרַךְ בְּכָלֵל בְּרַכַּת מְזוּנָא, וְעַל דָּא אִית לִיה
אֲרַכָּא דְחַיִּין. מָאן דְּנָטִיל כּוּם שֶׁל בְּרַכָּה, וְקָא

לשון הקודש

וכו', שְׁהָרֵי רְצַח וּמוּדִים הֵם חֲסָדֵי דוּד,
וְשִׁים שְׁלוֹם שְׂאֵמְרָנוּ בְּתַפְלָה בְּבִרְכַת
עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו
יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ.

הַטּוֹב וְהַמְּטִיב, שֶׁהֵבֵל בָּא מִצַּד הַיְמִין
וְלֹא מִצַּד הַשְּׂמָאל כְּלוּם. מִי שְׂמְבָרַךְ
בְּרַכַּת הַמְּזוּן, הוּא נוֹטֵל בְּרַכּוֹת
בְּרֵאשׁוֹנָה מִכָּלֵם, וּמִתְבָּרַךְ בְּכָלֵל שֶׁל
בְּרַכַּת הַמְּזוּן, וְעַל זֶה יֵשׁ לוֹ אֲרַךְ חַיִּים.

יִשְׂרָאֵל עַמּוּד וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירָךְ וְגו'.
שְׁהָרֵי מֵאוֹתוֹ מְזוּן וְסַפּוּק שֶׁל אֲרִין
הַחַיִּים נִזְכָּה בָּהּ אֲנַחְנוּ וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ,
שִׁיבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְמַטָּה בְּאוֹתָם
רַחֲמִים.

וּבְשֵׁבֶת, בְּשֶׁהֲדִין לֹא נִמְצָא לְהִיּוֹת
נְצַח וְהוּד כְּלָל הַחֲסָדִים, אֹמֵר רְצַח
וְהַחֲלִיצֵנוּ, לְהִיּוֹת שְׁנִיָּהֶם, (ישעיה נד) חֲסָדֵי
דְדוּד הַנְּאֻמָּנִים, וְעַל זֶה אַל תְּהִי צָרָה וְיִגוֹן

מְבָרֵךְ עָלֶיהָ, כְּתִיב (תהלים קטז) כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא. מֵאֵן
 יְשׁוּעוֹת דָּא יְמִינָא, דְּאִיהוּ מוֹשִׁיעַ מְכָל מְקַטְרִגִּין
 דְּעָלְמָא, דְּכְתִיב (נ"א הוֹשִׁיעָה לוֹ יְמִינוֹ) וְתוֹשַׁע לוֹ יְמִינוֹ,
 וְכְתִיב (תהלים ס) הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְיִי.

אֲדַחֲכִי הָוָה נִהִיר יְמִמָּא, קָמוּ כְּלָהוּ וּנְשָׁקוּהוּ.
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאֵי הֲלוּלָא אִיהוּ יוֹמָא
 דָּא, וְלֹא נִיפּוּק מִחֶבְרָא, עַד דִּיתְעַבִּיד הֲלוּלָא בְּכָל
 אַנְשֵׁי מְתָא, דָּא הוּא הֲלוּלָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידְךָ הוּא
 אֲתֵרְעֵי בֵיהּ. נְטָלוּ לָהּ לְאַנְתִּיתִיהּ, וּבְרִיכוּ לָהּ בְּכַמְּה
 בְּרַבָּאן, עֲבָדוּ דְאַבּוּהָ יִתְקַן בֵּיתָא אַחֲרָא לְחֻדּוּתָא,
 כְּנִישׁוּ כָּל אַנְשֵׁי מְתָא לְהֵיבָא חֻדּוּתָא, וְקִרְאוּ לָהּ
 כְּלָהּ. וְחֻדּוּ עֲמַהוֹן כָּל חַהוּא יוֹמָא, וְאִיהוּ חֲדַי
 עֲמַהוֹן בְּמִלֵּי דְאֹרִייתָא.

לשון הקודש

היום הזה, ולא נצא מכאן עד שיעשה
 משתה לכל העיר. זהו משתה שהקדוש
 ברוך הוא רוצה בו. לקחו את אשתו
 וברכו אותה בכמה ברכות. עשו
 שאביה יתקן בית אחר לשמחה, כנסו
 את כל אנשי העיר לאותה שמחה,
 וקראו לה כלה, ושמחו עמם כל אותו
 היום, והוא שמח עמם בדברי תורה.

מי שנוטל כוס של ברכה ומברך עליו,
 כתוב (תהלים קטז) כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא. מי
 הישועות? זה הימין, שהוא מושיע מכל
 המקטרגים של העולם, שכתוב (הושיעה לו
 ימינו) וְתוֹשַׁע לוֹ יְמִינוֹ, וְכְתוּב (תהלים ס)
 הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְיִי.

בין כך האיר היום, קמו כלם ונשקוהו.
 אמר רבי יוסי, ודאי יום משתה הוא

פָּתַח אִיהוּ עַל פְּתוּרָא וְאָמַר, (שמות כו) וְעָשִׂיתָ אֶת
הַקָּרְשִׁים לְמִשְׁכַּן עֲצֵי שֹׁטִים עוֹמְדִים. כְּתִיב
הָכֵא עוֹמְדִים. וְכְתִיב הָתָם (ישעיה ו) שָׂרְפִים עוֹמְדִים.
מֵה לְהֵלֵן שָׂרְפִים, אוֹף הָכֵא נָמִי שָׂרְפִים. אֵלֵין
קָרְשִׁים קִיּוֹן בְּתַקּוּנֵי דְכֻלָּה, וְסִתְרֵן סִתְרֵנָא דְחוּפָה,
לְמִשְׁרֵי בְּתֵהִיא חוּפָה רוּחַ עֲלָאָה, (נ"א ר'א עלאה) כְּגוּוֹנָא
דָּא בְּלָה לְתַתָּא, אֲצַטְרִיךְ לְתַקְנָא חוּפָה לְחוּפָאָה
בְּתַקִּינוּ שְׁפִירוּ, לִיקְרָא דְכֻלָּה אַחְרָא, דְּאֵתִיָּא
לְמִשְׁרֵי תַפְּוֹן בְּחֻדְוָה, לְכֻלָּה תַתָּאָה.

וּבְגִין יִקְרָא דְתֵהִיא בְּלָה עֲלָאָה, אֲצַטְרִיךְ לְמַעַבְד
חוּפָאָה דְשְׁפִירוּ, בְּכָל תַקּוּנֵי דְשְׁפִירוּ,
לְזַמְנָא לְכֻלָּה עֲלָאָה, לְתֵהִיא חֻדְוָה. כְּגוּוֹנָא דָּא
בְּכָל גְּזִירוּ דְבְרִית לְתַתָּא, אֲצַטְרִיךְ לְאֵתְקַנָּא כִּסָּא
אַחְרָא בְּשְׁפִירוּ, לְמֵאֲרֵי קִנְאָה דְבְרִית קִיּוֹמָא דְאֵתִי

לשון הקודש

אחרת שפאה לשרות שם בשמחה
לכלה התחתונה.

ומשום כבוד אותה הפלה העליונה
צריך לעשות כסוי של יפי בכל תקוני
יפי, לזמן את הפלה העליונה לאותה
שמחה. כמו זה בכל מילה של הברית
למטה צריך לתקן כסא אחר יפי
לבעל הקנאה של אות הברית שפא
לשם. אף כן בכל חפה צריך תקוני

פתח הוא על השלחן ואמר, ועשית את
הקרשים למשכן עצי שטים עמדים.
כתוב כן עמדים, וכתוב שם (ישעיה ו)
שרפים עמדים. מה להלן שרפים, אף
כאן גם שרפים. אלו הקרשים עומדים
בתקוני כלה וסוככים סביב החפה,
להשרות באותה חפה רווח עליונה (סד
עליון). כמו כן הפלה למטה צריך לתקן
חפה לכסותה בתקוני יפי לכבוד כלה